

ZÁBORSZKY GÁBOR KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓ

Utazás az anyagok és gesztusok világába

Záborszky Gábor művei között állva gondolkodtam el azon, hogy a képeken felszabadított gesztusok miként foghatóak meg az időben teret nyerő szó-puzzle által. Hogyan lehet méltó tükröt tartani eléjük? A szemléléskor, illetve a gondolatok keresése közben érezhetővé vált, hogy a felületen reliefként megmutatkozó gesztusok úgy tudnak áthatolni a retinán, mint ahogy a zene jut el hallgatásuk során az agy szép érzékelő területeire: engedni kell, hogy áradjon. Záborszky Gábor itt látható alkotásai lehetőséget és alkalmat adnak erre, és segít átéreznünk, mit jelent az ihlet ereje. A mester ennek jegyében most utazásra hív minket. Képzeletbeli barangolásra, ahol idegenvezetőül a művészet, az anyag és a szín hármását jelölte ki. Olyan térben tör nekünk utat, ahol szükséges némi transzcendentális tapasztalat, de lehetőséget nyújt arra is, hogy ezt a tudást út közben gazdagítsuk. Ebben az utazásban van némi bizonytalanság, de ne tagadjuk, ha egy alkotás megállítja a kíváncsi érdeklődőt, merengésre csábítja, és engedi, sőt ösztönzi a gondolkodásra, már megtette a legfontosabb lépését a közönsége felé. Jelen esetben ezért azt mondom: a kortárs festészet fokmérője legyen az, hogy az atelier pictura magára tudja-e vonni a szemlélő figyelmét. Képes-e egy pillanatra magához láncolni, vagy elzavarja őt az esztétika teljes hiánya, rosszabb esetben az érthetlenség kudarcával. Ez a veszély nincs jelen, hiszen a művekben helyet kapott, természet szülte matériák és az általuk hordozott színek már régről ismerősek. Egyfajta ősiség érződik az arany és ezüst szín látványában is, ami nem kidolgozottan, előre megfontolt logika szerint, hanem ösztönösen került a felületre.

Higgyünk ebben a szépségben. Engedjük, hogy hatással legyen ránk. Elődeink, ha más formában is, de már megtették ezt: gondoljunk például a középkori ötvösmunkákra, ahol a nemesfém foglalatba minden csiszolás nélkül helyezték el a drágaköveket, mert átütő eleganciájuk és értékül így is felülmúlhatatlan volt. És egyedibbek maradhattak, mert

nélkülöztek minden emberi számításon alapuló beavatkozást. Milyen az arany és az ezüst? Hogy néz ki a természetben, amikor a lázas kincskereső rábukkan? Én még nem láttam, de képzeletünket gyarapíthatjuk, hiszen ezeken a képeken a nemesfém valódi mivoltában nyert teret. Az anyagnak művészien diktált formájában nyerte el hömpölygő, kavarodó, felfröccsenő alakzatát, ettől van lelke, ettől kel életre maga a kép.

A hordozó felület is rejt meglepetéseket. Vásznon nincs, aszfaltból, grafitból van a tábla. Vagy papírmasszából. Ezek a képek valójában reliefek, sőt megkockáztatom, még ha nem is teljesen igaz: falra akasztható szobrok. Mert a kép alapjául szolgáló anyagok is megmunkálásra kerültek. Alkotás előtt ki kellett ismerni azokat. Rá kellett jönni, hogyan engedelmeskedik a művész kezének beavatkozására. Majd végezetül táblaképet kellett mintázni. A kialakított felületen aztán vonalak által lokalizált mértani formák szolid látványa ütközik ki. De a vonalak egyben színek találkozási pontjai is. Ezek határozzák meg a nemesfémbe ültetett gesztusok helyét. Teret ad nekik, megmozgatja őket, vagy egyensúlyban tarja.

A gyermeki rácsodálkozás ezen a tárlaton minden feltétel nélkül megengedett. Engedjük hát, hogy kibontakozzon, engedjük hát, hogy áradjon.